

קוד נפוליאון

פרולוג

ארמון פונטנבלו, צרפת, שנת ה'תק"ע 1810 למנינם
עמודי הספרים שהתנשאו באולם-הספרייה הרחב, מילאו את חלל האוויר
בהשראה בניחוח צרפתי.
מישל דה מונסי צעד בשאננות, אפו הארוך מתנשא אל על, לצד קיסרו הנערץ
נפוליאון הראשון.
זקוף ומהורהר הביט נפוליאון בונפרטה לכל עבר, תר אחר הכריכה עם האותיות
המסולסלות. צעדיו נבלעו בשטיח הרך שספג את הד פסיעותיהם, לבוש היה
מכנסי מלוכה לבנים, חולצה לבנה, ועליה מקטורן קטיפה מהודר עם כפתורים
וכתפיות מזהב. הילוכו המרושל בכוונה תחילה הוסיף משנה-תוקף להוד
המלכות, מלכות אותה יש טוענים שניכס לעצמו בכח.
"הנה הספר", אמר לו מישל דה מונסי, "האם הוד מעלתו ירצה שאביא לו? אני
גבוה יותר".
"רק ארוך יותר, מישל", אמר נפוליאון.

ישראל, מגדלי סקופ, ה'תש"ע 2010 למנינם
חדר הוועידה הרחב מוצף באור כחלחל בהיר. הנורות המודרניות מובלעות
היטב בתקרה המעוצבת בפסים ארוכים וצרים, המכונה בפי המעצבים 'תקרה
צפה'. האור המשתקף על גבי השולחן המתכתי משווה לו מראה של אגם
מלאכותי קטן, קסום.
תומר אהרונוביץ היושב בראש השולחן מחכך את כפות ידיו זו בזו בהנאה.
"זו הייתה עסקת המאה, צ'רלי! איך הוא הסכים לכל התנאים שלנו. והכל
באדיבות צרפתית טיפוסית. אתה גדול!"
צ'רלי מתרומם מכיסאו ומניח ליד תומר את התשורה שאיל ההון הצרפתי
קלוד אנטוניו פרנסואה הביא: "אין כמוך, בוס. לא מכיר עוד אנשים גאוניים
שיכולים לנהל משא ומתן קשוח כזה".
תומר פורץ בצחוק עמוק, מוחא כף לעצמו. כפות ידיו השמננות אוחזות
את המתנה העטופה.
"עטיפה מעניינת, צ'רלי. האין זאת? נראה ציור מקורי".

”רוצה שאוריד את העטיפה? אני זהיר יותר“, אומר צ’רלי באיטיות.
”איך זהיר יותר ממני. זה פשוט תפקידך, צ’רלי. בבקשה.“
צ’רלי מסיר את הדבק האוחז את העטיפה בשני קצותיה. התמונה נפרשת
על השולחן.

”נראה קיסר צרפתי. מעניינים הצרפתים. מה יש בקופסה, צ’רלי?“
הקופסה מהודרת, מצופה בקטיפה אדומה.
צ’רלי פותח בזהירות.
הנוכחים בחדר, שלושה במספר, לוטשים עיניים סקרניות בתכשיט המונח
על מצע מוזהב.

”מדובר בטבעת חותם, בוס. לפתוח?“
”כמובן.“

”זה הקיסר הצרפתי שבתמונה, בוס. הוא נמצא גם בחותמת שבטבעת. מדובר
בקיסר שהיה בעל השפעה אדירה בזמן המהפכה הצרפתית.“
”הדיוקן נראה לי מוכר מגבינת השמנת. אתה מתכוון שמדובר בנפוליאון?“
”כן. נפוליאון בונפרטה. התמנה לקיסר צרפת לפני יותר ממאתיים שנים. עד
היום הצרפתים שומרים לו אמונים. דמות יוצאת דופן, אדם דגול, מדינאי,
בעל חכמה מזהירה וכושר מנהיגות יוצאים מהכלל. הוא...“ צ’רלי רוצה
להמשיך בתיאוריו המלבבים, אך בעיטה קטנה מתחת לשולחן גורמת לו
להפסיק לדבר.

דני מרציאנו, עורך הדין ויועצו המשפטי של תומר אחראי לבעיטה.
צ’רלי נועץ בו מבט שואל.

מרציאנו רומז לו לשתוק ולהביט לכיוונו של הבוס.

תומר אהרונוביץ סמוק כולו, מוחה את הזיעה ממצחו.

הוא העיף את תמונת הדיוקן על הרצפה.

”הייתי מעדיף להשתמש בציור הזה לניקוי חלונות“, הוא אומר בקול רם,

אגרופו הקמוץ מוטח על השולחן בזעם.

”נפוליאון בונפרטה? זו המתנה? טבעת חותם של הקיסר המטורף?! תזרוק

את הדבר הזה לפח!“

”מדובר בפריט יקר ערך, בוס“, אומר צ’רלי בחיוך רחב, עיניו חומדות את

הטבעת במבט ארוך.

תומר שותק.

למשרד נכנס במפתיע שחר קרני, העוזר הנוסף. מנופף במעטפה עבה.

”דואר רשום. מבית המשפט האזורי“.

”תן לדני את המעטפה, שחר. בוא תתקרב, תראה את המתנה שקיבלתי בעסקת הסטארט אפ הגדולה של השנה“.

”פשש... מה זה?“ עיניו של שחר נפערות בחוסר אמון. טבעת החותם הפתיעה במקוריות שלה גם אותו.

צ'רלי מוחא כף אל כף: ”מדובר בדיוקנו של נפוליאון, שחר. מכיר את הקיסר הצרפתי הנערץ? נפוליאון היה מנהיג דגול, בוס“, צ'רלי פונה לתומר, ”אם תשתמש בטבעת החותם הזו, תהיה לך חותמת איכותית ונדירה“.

תומר הופך בדעתו.

”אני רוצה חותם כזה“, הוא אומר לאחר מחשבה, ”רק תחפש אנשי מקצוע טובים, הטובים ביותר. תגיד להם שישאירו את הכובע של נפוליאון ואת הלבוש שלו, ורק את דיוקן פניו יחליפו. אני רוצה את הדיוקן שלי על הטבעת“. קידה קלה עונה לו בתגובה: ”כן, הוד מעלתו, נפוליאון השני“.

”בראוו. נפוליאון השני. אני אוהב את זה מאוד“, מוחא תומר כפיים, ודני מרציאנו מעקם את פרצופו במורת רוח.

הוא אוסף את הניירות.

”תצטרך לעדכן את החותמת שלי, דני יקירי. מהיום אני והחותם שלי נקראים נפוליאון השני“.

”כן, הוד מעלתו“, דני מתאפק לא לצחוק, ”שבוע הבא יש לכבודו דיון נוסף במשפט, אני צריך לדבר עם סגל עורכי הדין, צריך להכין טיעונים טובים להגנה. נשמח לקבוע עם כבודו פגישה למחר“.

”גם כן, המשפט הזה“, נאנח תומר, ”אני, תומר אהרונביץ, לא מתכוון להיכנס לכלא. גם לא אם זה כלא עשוי זהב. אני אצא זכאי במשפט, דני. אתה שומע? לא חושב לוותר“.

”קוד נפוליאון מדבר“.

”אני מבין שהצלחת?“

”כן, מיסייה, התכנית הגאונית שלך מצליחה“.

”מעולה, אני טס עכשיו. תעדכן אותי בכל התפתחות“.

”אעדכן. בונז'ור“.

כעבור מספר חודשים, שכונת מקור ברוך, ירושלים

”מחר יש לחננאל מסיבת סיום מסכת“, ברכה עמדה בפתח המטבח, ידיה על מותניה.

”יופי, איזו נחת“, אבירם נאנח בחיור.
”אני רוצה להכין עוגה. רק שחסרים לי מספר מצרכים, והכסף במעטפה נגמר. אני יכולה לקחת כסף מהמעטפה של התשלום לחברת חשמל?“
”כבר שילמתי היום“, הפעם האנחה לא מחויכת.
”נו, טוב. יש באפשרותך לתת לי כסף? במכולת לא מסכימים שנקנה בהקפה עד שנשלם את החוב.“
”אין לי“, הבעת פניו של אבירם הביעה צער.
”אולי קצת? אכין עוגה פשוטה יותר ממה שתכננתי.“
”יש לי כסף. רק שהוא לא שלי“, אבירם הצדיק שלה אינו נוהג לשקר.
”כסף? לא שלך?“ נדרכה ברכה.
”כן, שם. בקופסה של האתרוג. תסתכלי בזהירות.“
ברכה ניגשה לוויטרינה, פותחת בזהירות את הקופסה.
ערימת שטרות של מאה דולר, עטופים, קשורים בנייר רחב, עליו מוטבע סמל של קיסר צרפתי.
”מה זה, אבירם? מהיכן כל הכסף הזה? זה נראה בדיחה לא מוצלחת כלל!“
הילדים באו והקיפו אותה בלחץ מסוקרן.
”הכל בסדר, ברכה. לא צריך להיכנס ללחץ. איש אחד הביא לי את הכסף, הוא רוצה שאחתום איתו על הסכם לפתיחת כולל. כמעט חתמתי. לבסוף החלטתי לדחות את החתימה למחר. הוא התעקש להשאיר אצלי את ערימת הדולרים. אני רוצה להתייעץ עם הרב קודם.“ אבירם דילג על התיאור איך האיש הוביל אותו בדיבורי סחור סחור עד שנתן לו חתימה המאשרת שקיבל ממנו דולרים למשמרת.
ברכה שלחה את הילדים לחדרם ואמרה בקול נמוך: ”אני חוששת, אבירם. כל הסיפור לא נראה לי. לך לשאול את הרב עכשיו.“
”עכשיו? את יודעת, בשעות הללו יש תור ארוך.“
”לא משנה. תסביר לגבאי שמדובר בעניין דחוף.“
בינה יתירה ניתנה לאישה. אבירם הנהן בראשו, נטל את כובעו ופנה לכיוון הדלת.
”אבירם?“
”כן?“
”קח את הכסף איתך, אל תשאיר אותו כאן לרגע.“
”למה? האיש שנתן לי את הכסף אמר לי לשמור אותו בוויטרינה.“

”אאההה... אם הוא אמר לך, אז זה יותר חשוד בעיני. קח איתך את הכסף לרב, ותשמע ממנו מה לעשות“.

אבירם נטל את ערימת השטרות בזהירות, והניח אותה בכיס החליפה הפנימי.

”אני בלחץ מהסיפור, אבירם. תעדכן אותי מהר“.

”אשתדל“.

הד פסיעותיו המתרחק נשמע באוזניה כקריאת קרב.

פרק 1

נעלי הרודפים אחריו משמיעות רעש קצוב, המשתווה בדמיונו להלמות ליבו הדופק בפראות. הוא שומע גם את נשיפות הרוכל ומלוויו מתקרבות ומתרחקות לסירוגין.

אפי רץ בכל כוחו. יש לו יתרון קל - הוא צעיר מהם. יש לו חיסרון בולט - הוא רעב, עייף ויגע.

הוא שומע את הנאצות שלהם, את הגידופים. ומחשבה מתריסה חולפת לה במוחו: ”אשכול ענבים אחד. מה הסיפור?“

הוא נכנס לתוך סמטה, ומשם לעבר רחבת אספלט שנראית כמו חניה של מרכז מסחרי. בפנייה ימינה הוא מבריח חתולה שחורה מנומנמת הרובצת בנוחות על גבי ערימת אשפה מצחינה. מולו עומדים שני פחים עמוסים, וביניהם יש מקום צר להידחק.

הוא מתעלם מהסירחון ומהקונטציה השלילית שהזבל מעורר בו, ונדחק בין שני הפחים, מבריח תוך כדי מספר חתולי שמנת.

אפי מביט בידיו. אשכול הענבים ש'סחב' מהדוכן שבקצה השוק הפך למיץ תחת רגלי הרודפים אחריו.

לקח, לקה, ולא נהנה.

הוא עוצם את עיניו, מניח לדמעות לזלוג מהן בחופשיות.

מתוך הדמעות הוא שומע אותם מחפשים אחריו, מדיבוריהם הוא מבין שמדובר בענבים יקרים - יבוא אישי מספרד, לדבריהם, זו לא הפעם הראשונה שהוא גנב. הם משקרים. הוא מסתובב ככה כבר מספר ימים.

בודד, עזוב ומיזאש.

מול עיניו עולה דיוקנו של אבא שלו. הוא רוצה לא לחשוב. לא להיזכר.

הבית הטוב שלו נראה לו זיכרון רחוק, ונצבע בזיכרונו בתערובת של אהבה-

שנאה.

הוא נזכר בבוקר ההוא, כשאבא שלו זעם על השרשרת והעגיל. זו הייתה הפעם הראשונה שאבא הביע בקול את מורת רוחו. אפי לא ניחש שבתוך ליבו של אבא, שהיה נראה כועס וחסר אכפתיות, היה חשש כבד שאפי ישפיע על אחיו הקטנים.

אפי לא חשב מחוץ לקופסה שלו. הוא רק רצה ללכת אחר נטיות ליבו שדחפו אותו לקצה.

אחר כך, כדי להכעיס את אבא, ערבב בכוונה מול עיניו את התבשיל החלבי שהכין לעצמו בכף בשרית.

אבא שלו לא שלט על כעסו. הוא הביט באפי שלו, הילד שהפך לנער מרדן; זקוף בלורית, מבטו מתריס, וליבו שובר כל דבר שבקדושה.

“אתה – אתה נורמלי? מה אתה עושה?”

“זה בכוונה. אף אחד לא יחליט בשבילי! אני אעשה מה שאני רוצה כאן. זה הבית שלי.”

אבא שלו לא ראה אותו. הוא לא חשב שאפרים שלו שעומד ככה, זקוף, רופס ורועד בלב, ממתין לחיבוק אוהב שימחה את כל פשעיו, יותיר רק את האהבה בלי תנאי.

ואפי לא חשב שאבא שלו, שעומד לפניו זועם וכועס, בסך הכל פוחד. הוא לא הבין שאבא שלו יודע שלהוללות יש יכולת לסחוף ולהוריד את כל עמל החינוך והיגיעה של אחיו.

“צא מכאן, אפרים. אתה שומע? איך אתה מעז?”

אפרים לא שמע את הקול הרועד של אבא.

אבא לא ראה את דמעות הלב של אפרים.

הוא נדחף החוצה, רועד מזעם ומפחד, אל הלא נודע.

הוא לא שיער שאבא שלו, הרב ראובן לוי, קרס מיד עם צאתו מהבית על כיסא העץ הנוקשה ומירר בבכי במשך שעה ארוכה. בסיומה, חיפש ליבו משמעות לעצב הזה.

“אני עכשיו מבין את הצער שלך, אבא”, נשא הרב לוי עיניים למעלה, “איך אתה שורד אלפיים שנה? אנחנו רחוקים, גורשנו מביתך ומארצנו בחטאינו. השיבונו ונשובה.”

קעת אפי רק מרגיש את ריח הצחנה, בין הפחים.

כעבור מספר רגעים הוא מתגבר על החשש ומעז להביט החוצה לבחון אם

השטח נקי.

רכב שרד נוצץ, משוך בכסף בוהק, מתקרב באיטיות שאננה ומסורבלת לכיוונו.

חיוכם של היושבים המדושנים בתוך הרכב היה לו לזרא.

אילו היו יודעים כמה מצוקה וכאב סוחבים האנשים שמחוץ לתמונת חייהם המושלמת.

אילו.

היושב ליד הנהג נראה איל הון. אחד שיכול לקנות את כל צרותיו ולהפוך אותן לזהב.

אפי מביט בו בתשוקה נסתרת.

הלה, כמו חש במבטו, מביט לכיוונו.

עיניהם נפגשות למשך זמן לא ידוע.

הרכב ממשיך בנסיעה איטית.

אפי חש אכזבה קלה. הודף אותה בבוז.

כעבור מספר רגעים נעצר הרכב, מתוכו יוצא ילד קטן, בידיו טיסן משוכלל.

"הי, אתה, שם בפח? סבא'שלי קורא לך. בוא מהר!"

איך זה להרגיש את עצמך מלוכלך, עייף ורעב, פניך שחורות ובלתי רחוצות,

ואתה יושב ברכב שרד מפואר, כזה שלא דמיינת שקיים במציאות, מטנף

קלות את ריפוד העור הבהיר היוקרתי?

לעולם לא ידע אפי לענות על התשובה לשאלה הזו, על אף שהוא כעת

בסיטואציה הזו בדיוק.

הוא יושב בלי תזוזה, משתדל לא לחשוב, ובמיוחד לא לחוש עד כמה הוא

אומלל.

הוא בסדר, המצב בסדר, ומה שיקרה רק יהיה טוב יותר.

האיש העשיר שהציע לו להיכנס לרכב משוחח עם הנהג ומחליף עמו

משפטים סתמיים, בלתי מחייבים. אפי שולח מבט קל אל הנכד הצעיר היושב

זקוף ומתעלם כליל מקיומו.

"הגענו", הנהג עוצר בפתאומיות.

אפי רואה מולו רחבה קטנה, מרוצפת באבנים כבדות צבעוניות. הוא נושא

עיניו אל המבנה שמולם, עיניו נפערות בתדהמה. הוא לא ידע שיש בירושלים

ארמונות שכאלה.

הבית פנימה מפואר לא פחות. תלת קומתי; מדרגות בעלות מעקה מקורזל

יפהפה; נברשות ענק המפיצות זוהר מסנוור עיניים; רהיטי יוקרה בעיצוב מרשים, עיניו לא שבעות מהמראות.

מיטיבו מורה לו לשבת על כורסת יחיד מעוצבת בחדר האורחים הרחב. אפי מתיישב, והמארח ניגש למכשיר אינטרקום הקבוע בקיר, מוסווה באמצעות תמונת נוי נאה.

”חנה, אמרי לדורי להגיש לכאן כיבוד. יש לי אורח“.

”מיד“, המכשיר מקרקר בתגובה.

רק אז מרשה לעצמו בעל הבית להתיישב על כורסה זהה לזו שלו, מולו. אפי בוחן את האדם העשיר, איש חסדו, בלי משים עיניו חולפות על פני הבגדים הבלויים שלו, מרגיש שוב את הבושה, רק בעוצמה גדולה יותר. ”שמך, נערי?“ שואל אותו תומר בקול רך.

”אפי לוי“.

”שמי תומר אהרונוביץ“, הוא מציג את עצמו, ”אני שמח לארח אותך אצלי“.

רוצה לספר לי מה קרה? האם ברכת ממישהו? הסתבכת?”

אל חדר האורחים הענק מתגלגלת עגלת מתכת המכילה כל טוב. אישה טובת סבר דוחפת אותה פנימה.

”למה היית צריכה לטרוח, חנה? כמה פעמים אני מסביר לך שזה לא התפקיד שלך? לשם מה יש לנו עובדי מטבח?”

”אתה יודע שאני אוהבת לכבד את האורחים בעצמי“.

”הכירי חנה – אפי לוי. בחור שמצאתי בפח. הכר אפי, אשתי חנה. אם תרצה היא תהיה כמו אמא בשבילך“.

אפי מתנשם עמוקות. איך תומר מעז לספר שהוא מצא אותו בפח. וחנה? תהיה כמו אמא שלו?

אמא שלו. הוא ממחרר לעפעף. אמא שלו כועסת עליו לאחרונה. היא כבר לא אוהבת אותו.

”זה... כשר?“ הוא מוצא את עצמו שואל, מביט בלהיטות במגש שחנה מניחה לפניו על שולחן נמוך מעוצב.

על המגש מונחת ארוחת בוקר שלמה, כולל מאכלים שלא חלם שהם קיימים. ”אני מקפידה על מטבח כשר. אתה יכול לסמוך עליי“, חנה מחייכת.

אפי לא יודע מהי רמת הכשרות בבית מארחיו. לא יודע אם חנה יודעת מה היא כשרות, אם הוא יודע מה הוא רוצה מעצמו.

הוא רק יודע שהוא רעב.

חנה עומדת ומביטה בו בחמלה, תומר עוקב אחרי כל ביס שלו.
הם לא מבינים שלא מנומס להביט ככה על אדם שסועד את ליבו? התיאבון
סר ממנו לפתע.
לחדר האורחים נכנס גבר צעיר גבה קומה, לבושו מוקפד, אופנתי ולא מנקר
עיניים.
"שלום אבא, שלום אמא. שגיא אמר לי שיש לכם אורח".
"אורח פורח. בא אלינו מהפח". תומר מחייך חיוך רחב, עיניו נוצצות במשובה.
אפי חש שמתחשק לו להעיף את המגש לרצפה ולצאת מהארמון של
השוויצרים הללו, בלי לחונן אותם במבט נוסף.
הוא נשאר לשבת. חש עלוב ומסכן.
"לאבא יש לב זהב", מחייכת חנה, "תראה איך הוא נראה, הבחור. איך קוראים
לך, בחורי?"
אמא שלו מעולם לא דיברה ככה על אף אחד. האם היהירות מגיעה בעסקת
חבילה עם העושר?
"קוראים לי אפי לוי".
"איזה יופי. אפי לוי. תכיר את הבן שלנו – פוקי".
הוא לא עונה.
"סיימת לאכול?"
"המממ".
"טוב. פוקי – קח אותו למרכז המסחרי. קנה לו בגדים חדשים. אי אפשר
שהוא יישאר ככה. קח את האשראי שלי".
פוקי סוקר אותו, מבט בלתי ברור חולף בעינו.
"בוא איתי, אפי. אתה עומד להיות נסיך חדש כאן בארמון". אף אחד אינו
מזהה את הנימה הצינית בה נאמרו הדברים.
ישראל ה'תשכ"ט, 1969 למנינם
זוג נעליים מרופט ניבט אליו מבעד לענפים. לצידו מונח כובע ישן.
נחום נעצר לרגע, בוחן את המציאה בתשומת לב. לאחר מחשבה קלה
מתכופף ומרים את הנעליים. בלויות, ישנות מאוד, מדיפות ריח לא מזוהה,
ולמרבה הפלא – שלמות.
"נעליים חדשות", ממלמל בהשתאות, מתעלם מהעובדה שהן בעצם נעליים
ישנות מאוד. "מי זורק ככה בין הענפים נעליים טובות כל כך?"
הוא מביט אל עבר החוטים התופסים את רגליו, שפעם נקראו בשם 'נעליים',

וכעת אולי אפשר לכנות אותם בקושי בכינוי 'סנדלים' ומחליט למדוד את הנעליים היפות, המלוכלכות.

מכניס את הרגל בזהירות, ומושך אותה החוצה במהירות, הבוהן שלו נתקלה בחפץ קשה.

נחום בן שש עשרה, אך נראה צעיר מכפי גילו. עיניו הערניות והילוכו הזריז יוצרים רושם ילדותי, אף אחד אינו מתאר לעצמו עד כמה אנליטי הוא אופן החשיבה בו ניחן.

ואכן, בטרם שולף את החפץ מהנעל מחליט הנער הנבון לחשוב לרגע.

אם יש כאן חפץ, ייתכן שהוא בעצם חפץ חשוד, ואם ככה – זה אומר שהנעליים החדשות בסכנה, ואולי גם הוא עצמו.

היה זה אך שנתיים לאחר מלחמת ששת הימים, והמושב בו גר נחום שטראוס – הוקם סמוך לגבול החדש. ניסים גדולים אירעו במהלך המלחמה - שטחה הריבוני של ישראל שולש, ובסייעתא דשמיא לא ביקשו המעצמות מישראל להחזיר את השטחים שכבשה.

מצב רוחו של העם, הן בגולה והן בארץ – שהיה שפוף ומיואש – התרומם במפתיע. הניצחונות המזהירים שחוותה המדינה הצעירה כנגד כל הסיכויים, גרמו ליהודים רבים ברחבי העולם תחושות של רוממות ושמחה על שחסידי ה' עם עמו לא תמו.

באותן שנים החלה פריחה כלכלית בארץ, המשק יצא ממיתון להנעה ולהתקדמות, ובאופן כללי ניכר שינוי לטובה בכל תחום.

ארץ ישראל קיבלה את בניה באהבה, האירה פנים לעם ששב אליה מכל קצוות תבל.

נחום מביט לכל עבר, בעודו מניח את הנעליים בזהירות ושוקל בינו לבין עצמו את המשך צעדיו.

קול התנשפות קלה נשמע מהשביל, מלווה בהדהוד צעדים נמרצים. הוא חש בדריכות העולה בו, וממהר למצוא מחסה מאחורי העץ הרחב.

נער גבה קומה נעצר, וממהר להתכופף את עבר הנעליים.

נחום מחליט לצאת החוצה ולשאול את הנער מי הוא ומה מעשיו, ולברר האם יש לו קשר לחפצים שמצא.

"שלום", אמר בעודו קופץ החוצה ומנער את בגדיו מעלעלים שדבקו בהם.

"שלום לך", עונה לו הנער ושולף בתנועה זהירה את הכובע מבין הענפים.

"מי אתה? מה אתה עושה במושב? מה הנעליים הללו והכובע הזה עושים

כאן? הם שלך?" מרעיף עליו נחום את תהיותיו.
הנער מביט בו במבט מוזר. "אני מרגל", הוא אומר.
"אתה – מה?"
"מרגל. אני מרגל מברית המועצות. באתי לפה לשם מעקב אחרי מחנה
צבאי", הוא מסביר, מבטאו עילג.
נחום שותק לרגע, מנסה לעכל את הדברים ששמע, ואז מגחך בקול: "תדע
כלל פשוט – מרגל אף פעם לא אומר שהוא מרגל. איך קוראים לך?"
"קוראים לי סאשה. אני גר אצל דודים שלי במושב, אורח ומרגל".
"איזה מצחיק אתה! הנעליים הללו שלך?"
"כן, הן עוזרות לי פה לעקוב. אני מכניס לתוכן מכשיר מעקב".
"מי הם הדודים שלך?"
"מרים ובוריס כגן".
"אה... אני מכיר אותם. אני גר במושב".
"פה. טוב לגור במושב. אל תדאג, אחריך אני לא מרגל".
"אני לא דואג בכלל, סאשה. בוא אלווה אותך לבית של הדודים שלך בחזרה".

פרק 2

תומר ממתין עד שהרכב ובו פוקי, אפי ונהגו האישי מרקו יצא משער החניה.
מוחו העסקי נכנס לפעולה מהירה.
שיחת הטלפון שהוא מחליט לבצע לדני מרציאנו, עורך הדין ויועצו המשפטי,
תופס את זה האחרון באמצע ישיבה חשובה.
"דני, אני צריך שתבוא במהירות למשרד בביתי".
"זה דחוף? אני באמצע ועידה".
"דחוף מאוד. בשביל מה יש לך צוות מקצועי? שיסתדרו. תבוא מהר".
"ייקח לי רבע שעה לפחות".
"מקובל עלי".
כעבור עשרים דקות נכנס דני למשרד המרווח הנמצא בקומה השנייה בביתו
של איל ההון. הוא מופתע לראות את תומר עומד דרוך, ציפיה נשקפת
בעיניו.
"קרה משהו?" בלי משים חש אף הוא דריכות מסוימת. מהיכרותו רבת

השנים עם תומר הוא מבין שיש דברים בגו.

“הרבה דברים קרו הבוקר, דני. שב קודם. רוצה לשתות משהו?”
“שתיתי במשרד”. דני קצר רוח. תומר הוא הלקוח הכבד ביותר שלו. למרות
זאת הוא חש שקצת התחשבות מצידו לא תזיק. אחרי הכל, זה לא פשוט
עבורו להגיע בהתראה קצרה כזו.

“טוב. היום מצאתי בחור צעיר בפח. ממש בין שני פחים מצחינים. מה הוא
עשה שם? חיפש אוכל? הסתתר? חיפש חפצים? אין לי מושג ממש. רואים
שהוא בן טובים. מנומס ומעודן. הבאתי אותו איתי לביתי. הוא מזכיר לי את
עצמי, דני. גם אני הייתי בורח מהפנימייה, והיו תופסים אותי. אילו חיים
אומלים!”

דני מביט קצר רוח בשעונו, מנסה לנחש מה רוצה ממנו תומר.
“זה היה דחוף כל כך לעכשיו? היכן הבחור? ברח גם ממך?”
“לא דני. היה סבלני בבקשה. קוראים לו אפי. אפי לוי. שלחתי את פוקי הבן
שלי לקנות לו בגדים וכל מה שיצטרך”.

דני אינו מסתיר את חיוכו. ‘כל מה שיצטרך’ עבור תומר זה הרבה יותר
מהמינימום. הרבה הרבה יותר.

“אתה יודע מה?” ננער לפתע תומר, “עכשיו, כשאני מדבר אתך, נראה לי
שפוקי מעט קמצן. אולי אבקש מצ’רלי להצטרף למסע הקניות. חכה כמה
דקות ואבצע מספר שיחות חשובות”.

דני ממתין תוך כדי שהוא מקיש קצובות באצבעותיו על גבי השולחן הרחב.
תומר מסיים את שיחתו עם צ’רלי ושב אל דני:

“אינני מעוניין לגזול סתם כך את זמנך. רק רוצה לשמוע את דעתך. הבחור
יגור אצלי מעתה והלאה. הוא יהיה כמו בן עבורי. חשבתי להעביר את חברת
‘תלתן’ על שמו בתור התחלה. יש לך רעיון איך לעשות זאת באופן בטוח?
מובן שהכל צריך להתבצע רק באופן פיקטיבי. זה עשוי למנוע את כתב
האישום הבא. התקשורת המשועממת מחפשת אותי כל הזמן. חסר לי שהם
יעלו על ניגוד העניינים שיש לי באחזקת ‘תלתן’ ו‘מרום צמרת’”.

דני מאזין בעיניים מכווצות, ונראה כמתלבט. לבסוף, נשמע קולו, כבד משהו
כשאמר: “אני צריך לחשוב, תומר. העניין אינו פשוט כל כך, כפי שאתה
מציג אותו, בנוסף תזכור את המשפט שאמור להתחיל עוד שבועיים, ואנחנו
צריכים לשקוד על קו ההגנה”.

בליבו הוא מוסיף ‘ובמקום להיות במשרד ולטפל בין השאר בתיקים שלך, אני

צריך לבוא הנה ולהקשיב לתוכניות שלך איך "לסובב" את המערכת'.
למזלו, תומר, למרות כל יכולותיו הכלכליות האדירות, אינו יודע לקרוא את
המחשבות שלו.

מסע הקניות של אפי ארוך ומייגע. בסיומו, הוא שב לביתו של תומר עייף
ומרוצה, חש כבתוך חלום.

השינוי במצבו גורם לו לרגעים ספורים של סחרחורת רצינית.
הרי רק לפני מספר שעות נמלט כמו עכבר מבוהל, כשניסה להשקיט את
רעבונו באשכול ענבים, ומוכר הענבים הכעסן וצמד ידידיו רדפו אחריו,
וכעת – התהפכה המציאות לטובתו לגמרי.

מסע הקניות התחיל בחנות בגדים ממותגת וידועה.
פוקי אדיב וחביב. דבר ראשון, רכש לו חולצה ומכנסיים 'נורמליים' כהגדרתו,
כדי שיוכל להסתובב איתו בלי להתבייש. את הבגדים הקודמים, המלוכלכים
והקרועים למדי, רצה פוקי להשליך לפח הסמוך, אבל אפי התנגד וארז אותם
בתוך שקית יוקרתית מדיפה ריח חדש.

לאחר מכן הלך איתו פוקי לחנות נעליים.
בהמשך הקנייה הצטרף אדם גבה קומה, בעל אף ארוך המתנשא אל על,
דיבור מהיר, ועיניים שמזגזגות לכל הכיוונים בסקרנות.
"הכר, אפי, צ'רלי. העוזר של אבא שלי".

בניגוד לפוקי המתון, צ'רלי מתלהב, מתערב ללא הפסקה בבחירות שלו. הוא
יועץ לו לא לקנות צעפים רבים מדי, על אף שאפי לא העלה בדעתו לקנות
יותר מצעיף אחד, שכן אוטוטו החורף חולף, ובכלל – החורף הישראלי דורש
בגדים קלילים; מתעקש שירכוש מספר ז'קטים ממותגים שכל אחד מהם
עולה הון, ואינו מתייחס לכך שפוקי אומר שהמחיר הזני, וגם לאפי שטוען
שאין לו מה לעשות עם כל כך הרבה חליפות.

"אבא שלך אמר לפנק את הבחור שמצא בפח. מגיע לו", מכריז צ'רלי בחיור
מתנשא. צל עמום חולף בעיניו.

אפי מביט סביב, בוחן אם הזבנים הקשיבו להכרזה המעליבה.
הוא יכול לברוח. אין לו אזיקים, אף אחד אינו כופה עליו להישאר עם צמד
האנשים הלא מדי חביבים לטעמו.

הוא כן אזוק אליהם!

השקיות מכבידות את ידיו לפתע. הוא נשען על הדלפק, שלא ייפול.
"אתה בסדר, ידידי? להביא לך לשתות?" צ'רלי פונה אליו בקול רם, האם

נימה דאגנית נשזרת בשאלתו?

אפי אינו עונה.

פוקי נעשה קצר רוח: "נראה לי שאני מיותר, חבר'ה, כן? אני משאיר אותך

כאן עם צ'רלי העוזר הנאמן". את המילה 'נאמן' הוא אומר בהדגשה.

אפי חש מבולבל יותר ויותר.

"אתה יכול ללכת, פוקי. רק תאמר למרקו שיבוא לקחת את השקיות. ותן לנו

ליהנות בחברת כרטיס האשראי של הבוס עוד קצת".

פוקי מגחך בקול מריר משהו. "ליהנות-מכרטיס-אשראי, אל תקנה אותי

באמירות כאלה. כמה הנאה יש בכרטיס אשראי בלתי מוגבל?"

"הכל אפשרי, פוקי. אל תהיה כבד". מבטו של צ'רלי, קליל ועליז, מתמודד

לרגעים מספר עם המבט הקודר והרציני של פוקי.

"מרקו יגיע וייקח מכם את השקיות. כך תוכלו להמשיך בקנייה מהנה ופורה",

קולו של פוקי נשמע כמלגלג באוזני אפי. הוא נושם עמוקות.

כעבור מספר רגעים הגיע הנהג האדיב ליטול מהם את החבילות.

וצ'רלי, הרחק מעיניו הבוחנות של פוקי בנו של הבוס, מתחיל במסע קניות

ראוותני:

הוא רוכש לאפי שעוני יד יקרים, ועל הדרך קונה גם לעצמו; מאפשר לאפי

להיכנס לחנויות שונות, למלא שקיות מכל הבא ליד; קופץ לחנות יינות

ורוכש שורה של יינות יקרים להחריד; בכל החנויות מכבדים אותו המוכרים

כמיטב יכולתם, פוזלים אל כרטיס האשראי המוזהב שבידו, שצמד המילים

'בלתי מוגבל' מוטבע עליו באותיות מודגשות.

כעבור מספר שעות מתישות של קניות ושל סחרור צבעים וקולות מוצא אפי

את עצמו בחדר שקיבל בביתו של תומר, סוקר בחוסר אמון את הפינוקים

ואת כל השפע שקיבל על מגש של זהב.

חדר ענק, חלקו מאובזר כחדר כושר משוכלל ויוקרתי.

לרגעים מספר אופפת אותו תחושת אושר עצומה.

ואז – האושר נעלם. נותר לו רק לחשוב עם עצמו, על עצמו.

הוא מבולבל לחלוטין, קורס על מיטתו המוצעת בנוחות, ועוצם את עיניו.

בטוח שזה חלום.

פוקח אותן כעבור רגע.

זה לא חלום, זו מציאות!

גן האירועים "נאות רקפת" מוצף באורות צבעוניים ומואר בזיקוקי דינור

המבליחים בשמים השחורים מדי חצי שעה. קולות הזמר הנשמעים בו מתגלגלים למרחוק.

האורחים מוצאים את עצמם יוצאים מהרחבה וחוזרים אליה, לסירוגין, כדי להציל את עור התוף שלהם מחירשות זמנית, וכדי להצליח להחליף מילה או שתיים עם מכרים או קרובי משפחה.

זו הייתה חתונת הכסף המדוברת ביותר באזור.

גם קלוד אנטוניו פרנסואה הגיע במיוחד מצרפת. דוד מריו ודודה אווה היקרים חוגגים את חתונת הכסף שלהם, והוא לא חשב לוותר על האירוע החשוב.

האירוע כאמור מרובה משתתפים, ולאיש לא מפריעה העובדה שקלוד סוחף אחריו כשלושים חבר'ה. הללו עומדים סביבו ברחבת הדשא הנמצאת במרחק מה מגן האירועים ומוארת קלות, ומרתק אותם אליו באמצעות סיפוריו ותיאוריו שנאמרים בעברית של אולפן מעורבת בצרפתית.

הוא מתאר באזניהם את הווילה שלו במרסיי, מגזים בתיאור הטירה שרכש לאחרונה, מספר על מגוון הרכבים שלו ועל התלבטותו היומיומית בין השימוש בלימוזינה, ברכב מצופה היהלומים, או ברכב פרארי ספיידר עם גג פתוח. הוא מפרט באזניהם אודות הכבוד הרב שהוא זוכה לקבל מנשיא צרפת ומאנשי התקשורת הבינלאומית.

קהל השומעים עוקב אחר כל מילה בהערצה לא מוסתרת. אבק כוכבים מקיף אותו. עיניהם הנוצצות מספרות עד כמה הם מוכנים לקנות ממנו הכל. במרחק מה עומדים שני אורחים מבוגרים קמעא, ועוקבים בעניין אחר המתרחש:

”הייתי מעניק לאדם עם החולצה הצהובה העומד במרכז את הכינוי נרקיסיסט עם נטייה ברורה לשיגעון גדלות”, אמר אחד מהם, חוקר התנהגות בהכשרתו, אוחז בידו גביע קריסטל המכיל נוזל זהבהב מוקצף, ”בתוספת קסמו האישי – לא אתפלא אם יהיה מנהיג ציבורי ביום מן הימים”.

”אוי לו לציבור אם אלו מנהיגיו”, נאנח חברו ברוב משמעות, מפנה את תשומת ליבו לבחור גבה קומה המתקדם במקצב קל הנראה כצעדי ריקוד, לעבר קהל מאזיניו של קלוד.

”והאדם הזה – מה יש לך לומר עליו?”

הם לא שמעו על המושג רכילות, כנראה, שכן חוקר ההתנהגות סקר את צ'רלי ממושכות ואמר לרעהו: ”הוא נראה אדם שלא הייתי מפקיד בידיו

אפילו את האוברדרפט שלי", מבטו הפך למצומצם כשהוסיף: "ועוד משהו – אם שני החבר'ה האלו ישתפו פעולה – זו עלולה להיות קטסטרופה".

ישראל ה'תשכ"ט, 1969 למנינם

"מה זה החפץ הזה בתוך הנעליים?"

"מכשיר מעקב, אמרתי לך".

הם פסעו בשבילים הצרים. רוח קלה נשבה והניעה את צמרות העצים, הבתים מסביב היו שלווים כתמיד, פה ושם ישבו תושבים בחצרות ושוחחו או סעדו את ליבם.

"הגענו", סאשה עצר ליד הבית של כגן.

"אפשר לראות את מכשיר המעקב?" סקרנות קלה נשמעה בקולו של נחום.

"לא". קולו של סאשה, נחרץ ופגיע, התערב בקולה של דודתו מרים כגן, שיצאה אל החצר והבחינה בהם משוחחים.

"סאשה, הנה אתה. מצאת חבר? בואו תיכנסו. אתה שייך למשפחת שטראוס, נכון? אתם כולכם דומים", בת צחוק משועשעת ריחפה על פניה של גברת כגן, שסינרה המשובץ מקומח היה קלות.

נחום, עודנו סקרן, נכנס לחצר במהירות מפתיעה, סאשה התנהל אחריו בכבודות.

"הוא לא חבר, דודה מרים. אין לי חברים", סאשה נשמע כבד ועגמומי.

"אז אולי הוא ידיד", הציעה דודה מרים. "בואו, תיכנסו לבית. תטעמו מעוגיות הריבה שהכנתי".

"איפה הוריקן?" שאל נחום בעודם יושבים בביתה הנעים של משפחת כגן, ומכרסמים עוגיות חמימות.

"אמא שלי גרה במרכז הארץ, ואבא שלי נשאר בברית המועצות".

"בברית המועצות", שב נחום על דבריו כהד.

"אבא של סאשה נמצא בכלא סובייטי למרבה הצער", אמרה דודה כגן, בעודה מוזגת מיץ תפוזים טרי לכוסות זכוכית נמוכות.

"בכלא סובייטי?" הפעם התגנבה חרדה סמויה לקולו של נחום. דמיונו החל להשתולל. הכלא הסובייטי הוא הדרך לסיביר הקפואה. איך הנער הזה יכול לשבת לצידו ברוגע...

הוא סקר אותו מהצד. גוו של סאשה נראה כפוף מעט, והבעת פניו העידה שהוא שרוי בעולם משלו, עולם מרוחק. כלוא.

חשק עז התעורר בנחום לקום ולחבק את הנער, לתת לו תחושה שהוא לא

לבד.

”אני ואמא שלי הגענו לפה דרך וינה לפני עשר שנים. גם אבא שלי רצה לעלות לישראל, אבל הסובייטים תפסו אותו”, אמר סאשה בקול איטי, בעודו מביט בגרעיני התפוז השטים בתוך כוס המיץ שקיבל. ”אמא שלי מנסה לשחרר אותו. מסך הברזל אטום לגמרי.”

”הלבבות של האנשים אטומים, אין שום מסך”, הפטירה הדודה, ”החיים מתנהלים בלב שלנו. המסכים נמצאים רק בדמיון.”

”איזה משפט חזק”, קול ישנוני נשמע מהחדר השני. עד מהרה הופיע בפינת האוכל בוריס. תלתליו האפורים מכוסים בחלקם ב’כובע טמבל’, וכרסו הגדולה בתוספת השפם הקצר משווים לו מראה קלאסי של מושבניק.

”יש מסך ברזל”, התעלם סאשה מהופעתו של הדוד, ”עובדה שאבא שלי נמצא בברית המועצות בלי יכולת לצאת. המסך מונע ממנו לצאת.”

”המסך לא באמת קיים, סאשה”, הסבירה דודה מרים בסבלנות, ”אנשים יצרו אותו. אנשים יכולים להסיר אותו.”

”זה לא משנה. המסך נמצא בלב של האנשים, והוא מסך מברזל”, חזר סאשה בקול איטי, מנסה ’לדוג’ את גרעיני התפוז החלקלקים, לשווא.

”עצוב מאוד. מאוד עצוב. עצוב מאוד מאוד”, נחום ניסה לספור כמה פעמים חזרה דודה מרים על המילה ’עצוב’.

”עצוב ביותר”, סיכם דוד בוריס את חלקו בשיחה, נטל חופן עוגיות וגרר רגליים אל עבר הפתח, ”אני הולך לרפת. אשמח שתקפוץ לעזור לי. שלא תרגיש אוכל חינם.”

”אני עוזר בדרכים משלי למושב”, אמר סאשה, והביט קדימה, מבט עיניו משדר חוסר עניין.

”אתה עוזר בכך שאתה מרגל סובייטי?” נחום ידע היטב שצריך לשמור על הדיבור, אך כעת הוא חש שאינו מסוגל לעצור את המילים המתגלגלות.

דוד בוריס נעצר על עומדו, ודודה מרים הביטה בו ארוכות.

סאשה השקיע את פרצופו בתוך כוס המיץ ולא השיב. לרגע נדמה לנחום שסאשה מחייך לעצמו. באותו רגע חש נחום בעוצמה עד כמה חשוב לשמור על הדיבור. בעבור עצמו, אך ורק עבור עצמו.

הוא יצא נפסד מפזיזותו.

הוא בלבד.

פרק 3

צ'רלי התקרב לחבורה המקיפה את קלוד, משהבחין בעוצמת ההתלהבות המקיפה את הצעיר הכריזמטי המרשים הביע מבטו פליאה.

קלוד קלט אותו במבט מהיר.

"הנה הוא, בן דודי האהוב צ'רלי. בוא צ'רלי, התקרב בבקשה. עמוד לצדי".

הקהל המשולהב כולו נתן לצ'רלי לעבור, סוקר אותו בסקרנות.

קומתו של צ'רלי גבוהה ואפו זקוף, מתנשא אל על. הוא ידוע כבעל כישורי

משחק מעולים. הפעם חיוכו אמיתי. גם אותו כבש קלוד בקסמיו.

קלוד זרק לקהל השומעים בדיחה, נהנה לרגע כשראה אותם צוחקים, ואז

פנה לצ'רלי: "במה אתה עוסק?"

"עוזר של תומר אהרונביץ', מיליונר ישראלי".

קלוד העמיד פני מופתע: "תומר אהרונביץ' דווקא שמעתי עליו. מדובר

בדמות שמדברים עליה גם אצלנו, אתה העוזר שלו? מגיש לו את הקפה?

מנחש שהכנסת לך לכיס כמה מיליונים דמי שירות..."

צ'רלי חייך: "אני נחשב ליועצו ולאיש סודו. קניתי את המעמד הזה ביושר".

"אם אתה אומר ביושר, אני מאמין לך, בן דודי האהוב", קלוד נפף לקהל

מעריציו והתרחק עם צ'רלי אל רחבה מוארת באור קלוש, ריקה.

"תן לי יותר פרטים. אהרונביץ' מרתק אותי", הוא דיבר בצרפתית מהירה.

צ'רלי שתק לרגע קט, מתלבט מה לומר. "הבוס שלי אדם שאפתן, עשיר,

סומך עלי בעיניים עצומות".

עיניו של קלוד נדלקו כמו צמד פנסים: "אני גם אדם עשיר, צ'רלי. ספר

לי עוד על הבוס שלך, האם נכון מה ששמעתי - שיש לו מלא נכסים, מלא

כסף?"

"כל כך הרבה, עד שנראה שהוא עצמו לא מצליח לספור אותם", צ'רלי נהנה

לשתף את קלוד.

"טוב מאוד. אני רוצה לעשות איתו עסקים. תן לי לחזור לצרפת. אני רוצה

לברר עליו קצת יותר. אחזור אליכם עוד חודש, באביב".

בימים הראשונים לשהותו בבית רחב הידיים גרמו לו הפאר וההדר תחושת

הלם קלה.

הוא מתהלך במרחב הענק, סוקר בהשתאות את כל מה שרואות עיניו.

בקומת הכניסה נמצא חדר האורחים הענק המזכיר לו את תיאורי ה'טרקלין'

בספרים אותם קרא בילדותו. בהמשך, יש חדר אורחים קטן יותר מרוהט בעיצוב עתיק. לצידו, חדר אורחים נוסף, המעוצב בסגנון עכשווי ומודרני. ליד חדרי האורחים ממוקם חדר האוכל הגדול, הנמצא לא הרחק ממטבח אפוף ריחות, טעמים ורעשי דיבורי השפים.

המדרגות בעלות המעקה המעוצב מובילות אל הקומה השנייה הכוללת חדרי פנאי - חדר כושר, משרד, חדר ספרייה ענק ומספר חדרי מגורים המיועדים לאורחים. בקומה השלישית נמצאים חדרי מגורים נוספים, בהם חדרי השינה של בני הבית, ובמחצית מהקומה משתרעת מרפסת ענקית המשקיפה אל נוף יפהפה.

הגינה סביב הבית מפיצה ריחות בשמים, ועצי הפרי משרים אווירה מרחיבת דעת של בוסתן קסום.

אפי חש בבירור שהעולם שאליו הגיע הוא חלום, אך כאשר הוא צובט את עצמו הוא מבין שהוא נמצא בתוך מציאות מעניינת וחדשה, שכנראה יחלוף זמן רב עד שיסתגל אליה.

מפליא אותו גם הארנק שתומר נתן לו,

ארנק עור בצבע אפור, עבה וגדוש.

כשהוא פותח את הארנק, הוא נדהם לראות בתוכו ערימת שטרות של מאתיים שקלים.

הם ישבו בגינת הפרי של אהרונוביץ. סביבם ריח ענוג הנישא מעצי הגינה המטופחים ביד גנן-אמן.

אפי חש געגוע מסוים לביתו ומיהר להדוף אותו במרי.

”מה זה הכסף הזה?” התבלבל לרגע כשאישי חסדו הושיט לו את הארנק.

”דמי כיס עבורך, אפי חביבי”, תומר חיך, עיניו נצצו כמו כוכבים.

”כסף? עבורי?” מול עיניו של אפי עלה מוכר הענבים הכעסן. התחשק לו

לבוא אליו, לתת לו שטר של מאתיים שקל.

”קח, קח קמצן. לא קלטת שמדובר בבחור רעב?” הוא יגיד לו, ויקבל ברוב

ליבו את ההתנצלות.

”בפעם הבאה, תפתח את ידך למי שצריך”, יוסיף לומר לו, ”ולא, לא צריך

עודף”.

תומר העיר אותו מהרהוריו: ”יש לך פה בארנק גם כרטיס אשראי”.

”כרטיס אשראי?”

”כן. כרטיס אשראי. אתה לא יודע מה זה?” תומר התפלא מעט, ”עדיין לא

סיפרת לי את הסיפור שלך. יש לך אפשרות לרכוש בכרטיס הזה כל מה שתרצה. החל משרוך נעל וכלה ברכב וולוו. זה כרטיס בלתי מוגבל".

"מה?" הבעת פניו של אפי משעשעת את תומר, והוא פרץ בצחוק.

"מה שאתה שומע, אפי. אני מרגיש שאתה כמו בן בשבילי. חוץ מזה אני כמובן רוצה לפתוח לך חשבון בנק".

חנה התקרבה לשם, חיוך מעודן על פניה.

"אפי, אנחנו רוצים שתהיה מאושר", קולה נשמע באוזניו חורקני מעט. הוא מצמץ במהירות.

"אני מאושר", השתדל להחזיר חיוך, אך עיניו הביעו עייפות.

"כשאני עוזר לך – אני מרגיש שאני עוזר לנער שאני הייתי - גדלתי בפנימייה, ברחתי, תפסו אותי, ברחתי שוב, אל תשאל מה עברתי בגילך".

אפי הקשיב בעניין. סוף סוף הוא שומע את התשובה לחידה המנקרת במוחו מאז שהגיע הנה.

הוא נטל לידיו אשכול ענבים מהסלסילה המונחת על שולחן גינה מסוגנן, ובחן אותו מכל כיוון,

חושב שוב על אותו אשכול מדוכן הענבים שממנו נמלט בשבוע שעבר.

"תודה רבה", אמר לתומר לבסוף, "תודה על כל מה שאתה עושה למעני. אני לא יודע איך להודות לך".

"אין צורך להודות, נערי. העונג כולו שלי". תומר נטל אף הוא אשכול מהסלסילה, גורס ענבים בקולניות.

"אני אדם עשיר, משמח אותי שאנשים נהנים מהכסף שלי. מה יעזור לחשבון הבנק אם הכסף יישאר שם?!"

מבין העצים התקרב פוקי, גבוה ורציני. אפי ניסה לנחש כמה זמן עמד בנו של מיטיבו והאזין לשיחה. "חוץ מזה שיש מספיק כסף לכל הבזבזים הקטנים הללו גם בעוד מאה שנה. נכון, אבא?" שאל והתיישב על שרפרף גינה, מליט את ראשו בין כפות ידיו.

"פיטרו אותי מהעבודה", הוסיף, נושא את עיניו.

"פיטרו אותך מהעבודה?" קרקר תומר בתגובה, עיניו האדימו קלות, "אני ביקשתי ממך לעבוד, פוקי?"

"אתה יודע שאני לא אוהב לקבל טובות מאף אחד", פוקי דיבר בכבודות, "אני רוצה להרגיש שאני אחראי על עצמי. בסדר?"

"אתה תמיד בסדר", חנה דיברה ברגש.

"אני רוצה רק עזרה קטנה, עד שאמצא משרד עורכי דין שיסכים לקבל אותי.
כבר התחברתי לעבודה הזו".

"גלית עדיין עובדת, כן? אין לכם חסכונות? למה אתה צריך עזרה פתאום?"
השאלה של תומר גורמת לאוזניו של אפי להזדקף כמו אוזניה של ארנבת
סקרנית.

הארנק הכביד על ידיו פתאום.

"אם באתי לבקש עזרה סימן שאני צריך, לא?" פוקי שלח מבט מוטרד לעבר
אפי.

"הייתי לוקח אותך לעזור לעורכי הדין שלי, המשפטים שלי מתאימים בדיוק
למוח מבריק כמו שלך", תומר צחק, צחוקו יבש.

"דיברנו על זה פעם, אבא", פוקי חיך חיוך עלוב, "אני לא צריך סכום גבוה.
עד שאמצא עבודה".

"כמה?"

"חמשת אלפים שקל".

"קח אלפיים, את שאר הסכום תשיג בכוחות עצמך".

אפי עקב בשקט, עיניו מביטות שוב בארנק שבידו. רשרוש השטרות שתומר
העביר לבנו נשמע באוזניו כפעמוני אזעקה.

"אח שלך הגיע לעיתון", רוני ישב על כורסת יחיד מרופדת בעור משובח,
רגליו מונחות על הדום תואם. בידי אחז עיתון מקופל.

"איזה אח? תומר או אהוד?"

"חחח... ראית פעם את אהוד מתקרב לפרסום? התכוונתי לתומר. תומר
המיליונר ששמו הולך לפניו".

"נו, טוב. אין כל חידוש שתומר מופיע בעיתון. מה כבר יש לשמוע עליו? הוא
כל היום מככב במדורי הכלכלה", הצטדקה עליזה.

"הצדק איתך. לא הסברתי את עצמי. הפעם הוא לא מופיע במדור כלכלי. יש
אודותיו כתבה ענקית ומתוזמנת. מתאר לעצמי כמה יחצנים עסקו בעבודות
הרקע לכתבה הזו".

"מה כתוב בה?" לעליזה יש משקפיים מיוחדים לקריאה, רק שהם בחדר
השני. ובכלל, היא לא הטיפוס שמחבב פענוח של אותיות קטנות וצפופות.

כדי לשמוע מה קורה ולהתעדכן היא מסתפקת בדיווחים של רוני בעלה.

"לא קראתי את כל הכתבה. לפי מה שכתוב בכותרת המשנה ולפי התמונות,
מסתבר שמדובר בסיפור אנושי יוצא דופן", המהם רוני לעצמו. "רבע שעה

של קריאה, ואני מספר לך את הסיפור המלא".
"ברבע שעה אפשר להכין אורז הודי", הפטירה עליזה קצרות, ופנתה למטבח.
ובעוד התבשיל ממלא את הבית בניחוח אותנטי, שמעה עליזה את הסיפור
המוזר ביותר שהגיע לאזניה לאחרונה.

"העיתונאי מנחם נול, שלא אתפלא אם מומן על ידי תומר, מספר שתומר
מצא לפני שבוע בין שני פחים נער שנמלט מבריונים שרדפו אחריו. הנער
היה רעב ואומלל. תומר, במחווה אנושית יוצאת דופן, לקח אותו לביתו,
טיפל בו במסירות והשקיע בו כל טוב. לאחר שבוע ימים הביא אותו לבית
הוריו, שם עשה ביניהם 'סולחה'. אביו של הנער התרגש כל כך, שהוא ממש
בכה. הוא הודה לתומר מאוד.

תומר הודיע לו שהנער יעבור לגור אצלו, אבא של הנער אדם דתי, ביקש
שבנו ימשיך בשמירת המסורת. סיפור אנושי, ואפילו מרגש. מעורר הערצה".
"מעניין. ללא ספק מתאים לתומר לחפש גם בסיפור הזה הזדמנות עסקית
או ייצוגית", הפטירה עליזה בקול אדיש משהו, "אני דווקא דואגת על פוקי.
איפה הוא בסיפור הזה? איך חושב שתומר מגזים?"
"ייתכן שהוא מגזים. רק שזה לא בידיים שלנו", הגיב רוני קצרות, "מה שכן –
יהיה מעניין לבוא למסיבה שתומר יחגוג לכבוד הנער".
"מסיבה?"

"כן, כתוב כאן שתומר מתכנן מסיבה לכבוד הדייר החדש".
"טוב שיש לו לפחות סיבה טובה למסיבה", סיכמה עליזה, "עד אז הייתי
שולחת אליו את גונן. הוא כנראה בגיל של הנער המסכן".
"רעיון לא רע. המפגש המוקדם יכול להיות מעולה. הסיפור צריך לקבל
תמונה ברורה, לא סומך על התקשורת בכל מה שקשור לתומר, עם כל הכבוד
לו".

עליזה נזכרה באורז, ממהרת לסיר. "תומר ישמח שגונן יבקר. החשש שלי
הוא רק שגונן יקנא בנער. מתארת לעצמי שתומר עוטר אותנו בזהב".
"זהב אינו סיבה לקנאה, עליזה. את מקנאת בחנה?"
עליזה מופתעת מהשאלה, לא עונה מיד.

ישראל ה'תשכ"ט, 1969 למנינם

נחום התרומם מכיסאו. "סליחה, לא התכוונתי לפגוע", אמר בקול כן, משיבוע
את עצמו בליבו לשמור את פיו לעולם ועד, "באמת. לא התכוונתי. זו הייתה

בדיחה“.

”חחח... בדיחה זה טוב“, דוד בוריס צחק לעצמו ומיהר לצאת מהבית, בלי לחונן אותם במבט נוסף.

דודה מרים הוסיפה להביט בו ארוכות. נחום חש נבוך.

”אני מבקש סליחה“, פנה אל הדודה בהתנצלות ישירה, חש שהוא כבר רוצה לצאת משם, אל השדות הפתוחים. ’לא סתם אמרו חז“ל מילה בסלע - שתיקה בתרי, אני מרגיש את זה כעת על בשרי היטב‘, חשב לעצמו, שם לב עד כמה המילים שאמר הכניסו אותו לתוך בית כלא, כלא של עצמו.

בלי סורגים, בלי אזיקים, הוא כלוא עכשיו מול הדודה הטובה והאחיין האורח. הדודה בחנה את תגובתו של סאשה. ”אתה צריך לבקש סליחה מסאשה, אדון שטראוס הצעיר“, אמרה כעבור רגע של מחשבה, ”מי הכניס לך לראש שהוא מרגל?“

נחום שתק. כעת, לאחר טראומת המילים שאמר ללא מחשבה, לא מיהר לענות, אלא שקל היטב את מילותיו.

”אני אמרתי לו“, חייך סאשה, לפני שיחשוב את זה בעצמו. ”זה הרי מה שכולם חושבים עלי או שיחשבו עלי בעתיד“.

”טכניקה מצוינת מצאת לעצמך“, מלמלה דודה מרים לעצמה בהשתאות, לאחר מכן פנתה לנחום ישירות, ”אם סאשה הספיק לבלבל אותך, אסביר לך מה קורה כאן. סאשה גר עד לא מזמן בעיר גדולה במרכז הארץ. בבית הספר צחקו הילדים על מוצאו, ובהמשך כינו אותו בשמות גנאי. אחד הכינויים שהופנו כלפיו הילדים היה ’מרגל‘. הם טענו שהוא בוודאי מרגל לטובת ברית המועצות, כך פגעו לסאשה בנקודה רגישה“. והיא הסבירה את עומק הפגיעה שחש סאשה, ”תחשוב על הקונפליקט אליו נקלע. כל ימיו חלם להגיע לארץ, וכאן, כשסוף סוף התגשם החלום, החברים החדשים שצריכים היו לתמוך בו ולקבל אותו בזרועות פתוחות - מתייחסים אליו בחשד נורא כזה“.

נחום שתק. אחרי דבריה של דודה מרים התמונה נעשתה ברורה יותר. ”לפעמים אני חושב שאני באמת מרגל“, הפתיע אותה סאשה, ”אם אנשים חושבים כך, בוודאי יש בזה אמת“.

דודה מרים לא השיבה לו. דממה מביכה השתררה בבית הקטן.

”אתה באמת מרגל?“ שאלה דודה מרים לבסוף.

”מאיפה אני יכול לדעת?“ הפתיע אותה סאשה שוב.

”אתה יודע מה זה מרגל?“ שאלה דודה מרים.

”כן, מרגל זה מישהו שלא שייך לקבוצה שבה הוא נמצא, מחפש מידע רגיש על הקבוצה ועל הנעשה בתוכה ומעביר זאת לקבוצה יריבה“, סאשה הפגין בקיאות בנושא.

”יפה, סאשה. אתה באמת מרגיש שאתה לא שייך? שאתה מעביר מידע רגיש לאויב?“

סאשה קם ממקומו ברישול, רוקן את כוס מיץ התפוזים אל תוך הכיור ושטף אותה קלות.

”אני לא יודע, דודה מרים. צריך לחשוב על הדברים“, ענה בקול בוגר וניגש אל עבר הדלת בצעדים קלילים, ”נראה לי שדוד בוריס צריך עזרה ברפת“, אמר לפני שלחץ על הידית.

נחום מיהר לקום ממקומו. ”היה נפלא לבקר כאן“, אמר, ”העוגיות היו בטעם חלומי, והמיץ טרי ובריא“.

עיניה של דודה מרים אורו, ”תודה נחום, אתה ילד מחונך להפליא. אמור לאימך שאני מאחלת לה שתרווה הרבה נחת“.

”אמן“, נחום הלך בעקבות סאשה, שצעד בצעדים נמרצים, זקוף גב על השביל הצר.

”סאשה, חכה. למה התכוונת שאתה לא יודע אם אתה מרגל? זה ממש מעניין אותי“, קרא אליו.

סאשה הביט בו כשהוא מפנה אליו את גבו ומסב פניו, עננה עלתה על פניו, והוא ענה בקול נרגז וחסר סבלנות: ”יותר מדי שאלות! זה לא מתאים לי. אני רוצה קצת שקט. להתראות“.

סאשה פתח בריצה קלה, ובן רגע התמזגה דמותו עם העצים הגבוהים שבצד הדרך. נחום נותר עומד רגעים ארוכים, מנסה להבין מה קורה מולו.

הוא מצא את עצמו פוסע חזרה אל עבר ביתו.

ביתה של משפחת שטראוס רחב הידיים היה באזור מעולה. נחום נכנס אל הבית, בוחן את המראה הנשקף אליו בייאוש מה.

אבא שלו שכב בחדר, את הגניחות שלו יכול נחום לשמוע עד למבואת הבית. בבית שרר בלגן בלתי נסבל, אחיו הקטנים שברו כל מה שניתן לשבור, פיזרו כל מה שאפשר לפזר. נחום ניסה לחשוב אם אי פעם ניתן יהיה בכלל לסדר את המהומה שסביבו.

במיוחד כי אמא שלו התייאשה מזמן.

הוא נכנס לחדר שבו שכב אביו וסקר אותו בשקט. מאז מלחמת ששת הימים,

בה חווה אבא שלו מאורעות שנחרטו בנפשו הרגישה, הפכו החיים בבית לכבדים ולמייאשים.

“אולי אתה צריך משהו, אבא?” שאל בקול רך, “להכין לך כוס תה?” אביו נשא אליו עיניים אדומות ומודות. “תכין לי תה, בסדר. תודה נחום”. אבא שלו חייך אליו. נחום זיהה בחיוכו הרחב את הרצון לעודד אותו ואת תחושת הפגיעות הגדולה שהוא חש.

“בשמחה”. הוא ניגש אל המטבח, נתקל בחפצים רבים, מבין איכשהו שגם אחיו הקטנים והשובבים מרגישים את המצב של הבית כולו, חשים שהוא קשה מדי, גדול ממידותיהם.

הוא נשא את כוס התה בזהירות אל החדר, והניח אותה על השידה, למראשותיו של אביו, נותר לעמוד שם רגעים מספר.

“אבא, רוצה ללמוד איתי קצת?” שאל. שוב קולו רך, חש שעליו לנהוג בזהירות יתירה.

אבא שלו חייך והתיישב, נוטל את כוס התה בזהירות לידי.

“עדיף שתלמד עם האחים שלך, ואני אקשיב לכם, נחום. קשה לי להתרכז”.

גם לי קשה להתרכז עם כל הבלגן פה בבית, ועם זה שאין לנו משפחה

נורמלית, רצה נחום להשיב, אך שתק כמובן, חש כיצד התבגר בעודו ילד.

“בסדר, אבא. אלמד איתם”, השתדל נחום לחייך.

כולם מחייכים בבית שלהם, תמיד, גם ברגעים הפחות נעימים. הם משפחה

טובה, עם רצון תמידי לחיות טוב, לעשות טוב.

רק הלב כל כך עצוב, וריק, ומפוחד, ומיואש. ויש בבית עננה מעורפלת,

וקולות מלחמה, וצעקות פצועים, ונפש נמוכה ועייפה.

וכשהנפש כל כך מוכה וחבולה, גם אלפי חיוכים אינם מצליחים לרפא אותה.

<https://greeninvoice.shop/ik84j5>

- מידע נוסף ורכישה